

**College van Gedeputeerde Staten
statenvoorstel**

Datum : 13 april 2010
 Afdeling : ECV
 Registratienummer: 2010int258486

Nummer PS : **PS2010WMC09**
 Commissie : WMC
 Portefeuillehouder : Raven

Titel : Notitie “Evaluatie erfgoedparels en beleid 2010 en verder”

Inhoudsopgave

Ontwerpbesluit	pag. 3
Toelichting	n.v.t.
Bijlage(n): de notitie “evaluatie erfgoedparels en beleid 2010 en verder”	

Aan Provinciale Staten,

Inleiding

In 2006 is de notitie Erfgoedparels 2008-2009 vastgesteld, waarin gekozen werd voor het oplossen van de restauratieproblematiek bij 2 categorieën: kerken en industrieel erfgoed. U heeft gevraagd om een evaluatie van het beleid t.a.v. de erfgoedparels. Ook is middels een motie gevraagd naar verbreding van de categorieën.

Voorgeschiedenis

De CHS is in 2004 beleidsmatig verankerd in het provinciale Streekplan 2005-2015 en in het Cultuurprogramma 2005-2008. In de notitie “uitvoeringsbeleid voor de Cultuurhistorische Hoofdstructuur; CHS-uitvoeringsprogramma 2006 en 2007” is het CHS-beleid vertaald in een (financieel) uitvoeringsprogramma. Een van de beleidslijnen van deze notitie betreft de inzet van provinciale middelen voor een aantal buitengewone monumentale gebouwen of gebouwcomplexen, die belangrijke representanten zijn voor het Utrechtse provinciale erfgoed. In 2007 is hiertoe de notitie Erfgoedparels opgesteld.

Essentie / samenvatting

In de evaluatie wordt gekeken of het beleid t.a.v. de erfgoedparels in overeenstemming met het oorspronkelijke doel geweest is en of de gebruikte middelen de goede geweest zijn. In deel B wordt een voorstel gedaan voor het beleid voor 2010 en 2011. Voorgesteld wordt in 2010 twee urgente kerkrestauraties te subsidiëren, waar de middelen van het rijk te kort schieten. Omdat daarmee de noodsituaties verholpen zijn en het rijk de overige kerkrestauraties kan verhelpen, wordt voorgesteld te stoppen met de categorie kerken. Voorgesteld wordt door te gaan met de categorie industrieel erfgoed. Als nieuwe categorie wordt historische buitenplaatsen voorgesteld. Voor de besteding van de gelden van 2011 zullen wij een voorstel, waaronder een uitgewerkt beleidsvoorstel t.a.v. de categorie buitenplaatsen, aan u voorleggen.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Indien ingestemd wordt met voorliggend voorstel worden naar verwachting in 2010 2 kerken, 2 projecten binnen de categorie industrieel erfgoed en 2 projecten binnen de categorie buitenplaatsen gerestaureerd. In 2011 zal naar verwachting 2 projecten binnen de categorie industrieel erfgoed en 4 projecten binnen de categorie buitenplaatsen gerestaureerd worden.

Financiële consequenties

Het voorliggende voorstel heeft geen gevolgen voor de begroting 2010. Het voorstel betreft een uitwerking van het beleidskader voor het reeds ingestelde Investeringsfonds Provinciaal Erfgoed:

2.322.784	stand fonds per 1-1-2010
291.445-	beschikbaar voor de Pyramide
258.000-	beschikbaar voor molen Maallust
4.000.000	VJN 2009 – toegekend (2010 & 2011) versnellingsagenda
<u>1.000.000</u>	begrote baten (2010 & 2011)
6.773.339	totaal beschikbaar in reserve parelfonds
<u>6.000.000</u>	opgenomen in de begroting 2011 (2010 en 2011)
773.339	stand fonds per 1-1-2012

Industrieel erfgoed: €	1 miljoen
Buitenplaatsen:	0.9 miljoen
2 urgente kerkrestauraties	1.1 miljoen.

Tot en met 2011 zijn middelen voor het fonds erfgoedparels gereserveerd. Voor de verdere jaren vindt afweging plaats in het kader van het nieuwe collegeprogramma.

Bestuurlijke dilemma's / politieke gevoeligheid

n.v.t.

Overwogen oplossingsrichtingen en alternatieven

n.v.t.

Voorgesteld wordt

- De notitie "Evaluatie erfgoedparels en beleid 2010 en 2011" vast te stellen inclusief het voorstel zachte schotten tussen de categorieën te hanteren;
- Gedeputeerde Staten te delegeren de in de notitie opgenomen subsidievoorstellen af te handelen.

Gedeputeerde Staten,

voorzitter, R.C. Robbertsen

secretaris, Drs. H.H. Sietsma

Ontwerp-besluit

Provinciale Staten van Utrecht in vergadering bijeen op 31 mei 2010

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 13 april 2010, afdeling ECV, nummer 2010int258486 ;

Overwegende dat een helder, eenduidig en praktisch kader gewenst is, waarbij de Provincie Utrecht gericht haar financiële middelen kan inzetten op erfgoedparels;

Gelet op art. 105 en 143, tweede lid, van de Provinciewet en de Verordening cultuurbeleid Provincie Utrecht;

Besluiten:

- de notitie “Evaluatie erfgoedparels en beleid 2010 en 2011” vast te stellen, inclusief het voorstel zachte schotten tussen de categorieën te hanteren;
- Gedeputeerde staten te delegeren de in de notitie opgenomen subsidievoorstellen af te handelen.

Voorzitter,

Giffier,

provincie DE *Utrecht*

1. Wettelijke grondslag

Art. 105 en 143, tweede lid, van de Provinciewet en de Verordening cultuurbeleid Provincie Utrecht;

2. Beoogd effect

In de notitie “erfgoedparels 2010 en 2011” wordt voorgesteld de komende twee jaar op de volgende categorieën in te zetten: industrieel erfgoed en historische buitenplaatsen. Met behulp van substantiële provinciale bijdragen kan een aantal markante monumentale gebouwen in deze categorieën behouden blijven.

Door te investeren in buitengewoon monumentale gebouwen, die representanten zijn voor het Utrechtse provinciale erfgoed, wordt het cultureel erfgoed van de provincie Utrecht zichtbaar en herkenbaar gemaakt.

3. Argumenten

De restauratieachterstand in de provincie Utrecht (en ook landelijk) is nog steeds groot. Omdat de beschikbare middelen beperkt zijn moeten prioriteiten worden gesteld. Daarom wordt in het voorliggend beleidskader voorgesteld de komende twee jaar op twee categorieën erfgoed in te zetten, namelijk industrieel erfgoed en de buitenplaatsen. Voor industrieel erfgoed is gekozen omdat deze categorie monumenten nog nauwelijks beschermd is en daardoor niet in aanmerking komt voor (rijks)subsidies. Door middel van het in 2006 gepubliceerde rapport “Vensters op industrieel erfgoed in Utrecht” is reeds een inhaalslag wat betreft kennis en beleid t.a.v. het industrieel erfgoed gemaakt. U heeft op 5 februari 2007 de “Kadernotitie Industrieel Erfgoed” vastgesteld. U heeft hiermee handen en voeten gegeven aan de mogelijkheid als provincie in te zetten op het industrieel erfgoed.

Uit overleg met de Rijksdienst Cultureel Erfgoed blijkt dat in de categorie historische buitenplaatsen de nood hoog en urgent is. Afgelopen jaar is € 2 miljoen subsidie uit het fonds erfgoedparels beschikbaar gesteld voor de restauratie van kasteel Amerongen.

Restauratieachterstand in de provincie bedraagt voor deze categorie € 56 miljoen euro (zowel groen als rood, opgave van de RCE). De provincie ontwikkelt beleid t.a.v. de historische buitenplaatsen.

Door het subsidiëren van twee zeer urgente kerkrestauraties neemt de provincie haar verantwoordelijkheid waar het rijk financieel te kort schiet. Door het optrekken van de max. rijkssubsidie voor kerken van € 100.000,- per 6 jaar naar € 700.000,- en de mogelijkheid om via de BRIM gefaseerd te restaureren, kan naar verwachting van het rijk op termijn de achterstandslijst van de provincie met rijksmiddelen opgelost worden. Daarom wordt voorgesteld vanaf 2010 te stoppen met de kerken als categorie.

4. Kanttekeningen

n.v.t.

5. Financiën

Verwezen wordt naar het gestelde onder financiële consequenties.

6. Realisatie

Om uitvoering te geven aan de notitie “evaluatie erfgoedparels en beleid 2010 en 2011” wordt het Besluit Erfgoedparels aangepast. De regeling voor de categorie kerken wordt opgeheven. De regeling t.a.v. het industrieel erfgoed zal op een aantal punten aangepast worden. De categorie historische buitenplaatsen zal in 2010 niet als aparte categorie in het Besluit erfgoedparels opgenomen worden. Ten behoeve van een aantal urgente restauraties zal gericht subsidie verstrekt worden. Voor 2011 zal in 2010 de beleidsnotitie historische buitenplaatsen afgerond worden en aan u voorgelegd worden.

7. Juridisch

Subsidieverstrekking aan ondernemingen ten behoeve van instandhouding van cultureel erfgoed kan worden gebaseerd op de per 1 januari 2010 door de Europese Commissie goedgekeurde Nationale regeling voor instandhouding en herstel van beschermde historische monumenten. Voorwaarden zijn dat de ontvanger van de subsidie tevens eigenaar is van de erfgoedparel en dat de erfgoedparel door het rijk of de gemeente als monument is aangemerkt. Subsidie aan kerkbesturen en particulieren is geen staatssteun en mag derhalve worden verleend indien de aanvragen aan de criteria van de regeling voldoen. Voor subsidiering komen in aanmerking de kosten samenhangend met de restauratie die noodzakelijk is om de erfgoedparels te bewaren voor de toekomst.

8. Europa

Verwezen wordt naar het gestelde onder juridisch.

9. Communicatie

Het gewijzigd beleid t.a.v. de erfgoedparels wordt gepubliceerd in het provinciaal blad en zal via een persbericht worden gecommuniceerd. Ook zal het beleid voor de erfgoedparels voor 2010 en 2011 op de provinciale site geplaatst worden.

10. Bijlagen

De notitie “Evaluatie erfgoedparels en nieuw beleid 2010 en 2011”.